

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพลักษณ์องค์กรและภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ขยายจากตราสินค้าของบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด” ได้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative method)

มุ่งศึกษาภาพลักษณ์องค์กรและภาพลักษณ์ตราสินค้าทั้ง 3 ชนิด ได้แก่ ไชดาสิงห์ น้ำดื่มสิงห์ และเสื้อผ้าสิงห์ โลโก้ รวมทั้งศึกษาภาพลักษณ์ตราสินค้าคู่แข่ง ได้แก่ ไชดาช้าง น้ำดื่มช้าง และเสื้อผ้าเกรย์ฮาวด์ ซึ่งผู้วิจัยทำการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุระหว่าง 15-65 ปี เนื่องจากประชาชนในช่วงอายุดังกล่าว เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยรวมของสินค้าทุกประเภทของบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะได้รับข้อมูล ข่าวสาร และมีประสบการณ์ในการบริโภคและซื้อตราสินค้าใดตราสินค้าหนึ่งจากตราสินค้าที่ขยายจากบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด

ขนาดตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดตัวอย่างทำโดยใช้ตารางสถิติกำหนดขนาดตัวอย่างสำเร็จรูปของ Taro Yamane โดยให้ค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อน (e) ที่ยอมรับได้ไม่เกิน

ร้อยละ 5 (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543) ดังนั้น งานวิจัยนี้ใช้ขนาดตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 400 ตัวอย่าง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้กำหนดจำนวนตัวอย่างไว้ 400 คน

การสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ทั้งวิธีการสุ่มตัวอย่าง ทั้งแบบที่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Sampling) และแบบที่ไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ประกอบกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ในขั้นแรก ผู้วิจัยได้กำหนดเขตในการเก็บข้อมูลอย่างเจาะจง เพื่อให้การเก็บข้อมูลตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด จากการแบ่งเขตปกครองออกเป็น 50 เขต (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร, 2548) ได้เลือกเขตพาณิชย์กรรม ซึ่งเป็นย่านธุรกิจและชุมชน เป็นพื้นที่เป้าหมายในการเก็บข้อมูล ซึ่งมีทั้งหมด 16 เขต ดังนี้

1) บางเขน	2) บางรัก	3) ลาดพร้าว
4) พระโขนง	5) ห้วยขวาง	6) คลองเตย
7) พญาไท	8) ปทุมวัน	9) สาทร
10) สัมพันธวงศ์	11) จตุจักร	12) ราชเทวี
13) คลองสาน	14) บางกะปิ	15) ธนบุรี
16) ป้อมปราบศัตรูพ่าย		

จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งลำดับขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการจับสลากเพื่อเลือกตัวแทนเขตที่ใช้ในการศึกษาจากแหล่งพาณิชย์กรรม ซึ่งเป็นย่านธุรกิจ แหล่งชุมชน และที่ตั้งของสำนักงานต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร ได้ทั้งสิ้น 16 เขต แล้วทำการคัดเลือกเขตตัวอย่างออกมาจำนวน 8 เขต ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50.0 ของจำนวนเขตที่เป็นแหล่งพาณิชย์กรรมทั้งหมด โดยเขตที่ถูกเลือกเพื่อเป็นตัวแทนในการเก็บข้อมูล ได้แก่ 1) จตุจักร 2) บางรัก 3) ลาดพร้าว 4) ปทุมวัน 5) คลองสาน 6) พญาไท 7) สาทร 8) ราชเทวี

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยทำการเลือกเก็บข้อมูลจากผู้บริโภคชาย หรือหญิงที่มีอายุระหว่าง 15-65 ปี ใน 8 เขตที่เลือกไว้ เขตละ 50 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ กำหนดไว้คือ 400 คน โดยในการกำหนดสถานที่เก็บข้อมูลนั้น เป็นการเลือกเก็บข้อมูลจากสถานที่ ต่างๆ ในชุมชน เช่น ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า อาคารสำนักงาน ฯลฯ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ภาพลักษณ์ของโซดาสิงห์มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์ ,

ตัวแปรอิสระ ภาพลักษณ์ของโซดาสิงห์

ตัวแปรตาม ภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์

สมมติฐานที่ 2 ภาพลักษณ์ของน้ำดื่มสิงห์มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์

ตัวแปรอิสระ ภาพลักษณ์ของน้ำดื่มสิงห์

ตัวแปรตาม ภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์

สมมติฐานที่ 3 ภาพลักษณ์ของเสื้อผ้าสิงห์ โลโก้มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์

ตัวแปรอิสระ ภาพลักษณ์ของเสื้อผ้าสิงห์ โลโก้

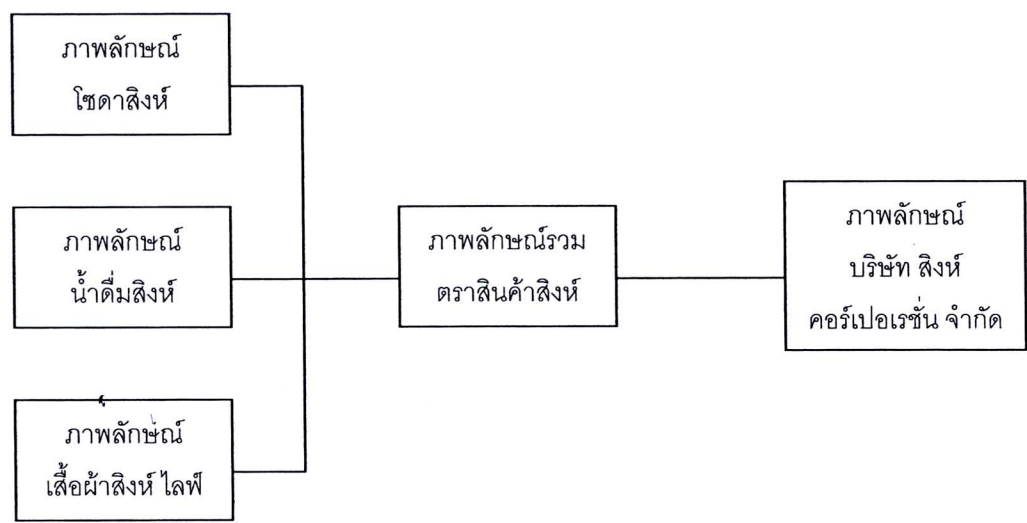
ตัวแปรตาม ภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์

สมมติฐานที่ 4 ภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์องค์กรของบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด

ตัวแปรอิสระ ภาพลักษณ์ของตราสินค้าสิงห์

ตัวแปรตาม ภาพลักษณ์องค์กรของบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร ประกอบไปด้วยคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของประชาชนในเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้
- ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ขยายจากตราสินค้าของบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด จำนวน 3 ชนิด โดยเปรียบเทียบกับภาพลักษณ์ของตราสินค้าคู่แข่ง ดังนี้ ไซดาสิงห์-ไซดาซัง น้ำดื่มสิงห์-น้ำดื่มซัง และ เสื้อผ้าสิงห์ โลฟ-เสื้อผ้าว เกรย์ฮาร์ด
- ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์
- ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กรของบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด

การวัดค่าตัวแปรและเกณฑ์การให้คะแนน

1. ภาพลักษณ์ของตราสินค้าที่ขยายจากตราสินค้าของบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด และภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์

ประเด็นคำถามเพื่อวัดภาพลักษณ์ของตราสินค้าที่ขยายจากบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด จำนวน 3 ชนิด โดยเปรียบเทียบกับภาพลักษณ์ของตราสินค้าคู่แข่ง ได้แก่ โซดาสิงห์-โซดาช้าง น้ำดื่มสิงห์-น้ำดื่มช้าง และ เสื้อผ้าสิงห์-ไลฟ์-เสื้อผ้าเกรย์ฮาวด์ รวมทั้งประเด็นคำถามเพื่อวัดภาพลักษณ์รวมของตราสินค้าสิงห์ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเลย	ให้	1	คะแนน

2. ภาพลักษณ์องค์กรของบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด

ส่วนนี้ผู้วิจัยต้องการทราบถึงทิศทางของภาพลักษณ์องค์กรของบริษัท สิงห์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด โดยใช้ข้อความเพื่อวัดภาพลักษณ์ทั้งข้อความในเชิงบวก และเชิงลบ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนตัวแปรที่แตกต่างกัน ดังนี้

- ข้อความเชิงบวก			
เห็นด้วยอย่างยิ่ง/เชิงบวกมาก	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย/เชิงบวก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย/เชิงลบ	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเลย/เชิงลบมาก	ให้	1	คะแนน
- ข้อความเชิงลบ			
เห็นด้วยอย่างยิ่ง/เชิงลบมาก	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย/เชิงลบ	ให้	2	คะแนน

ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย/เชิงบวก	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเลย/เชิงบวกมาก	ให้	5	คะแนน

โดยมีการแบ่งเกณฑ์กลุ่มตามลำดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.10 – 1.80	เป็นกลุ่มที่มีภาพลักษณ์เชิงลบมากหรือแย่
ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	เป็นกลุ่มที่มีภาพลักษณ์เชิงลบหรือค่อนข้างแย่
ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	เป็นกลุ่มที่มีภาพลักษณ์ปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	เป็นกลุ่มที่มีภาพลักษณ์เชิงบวกหรือค่อนข้างดี
ระดับคะแนนเฉลี่ย	4.20 – 5.00	เป็นกลุ่มที่มีภาพลักษณ์เชิงบวกมากหรือดี

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และ ความน่าเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (Reliability) โดยมีวิธีการ ดังนี้

1.การทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น หาความเที่ยงตรง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณา และเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของคำถาม ประเด็นคำถาม และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เพื่อขอคำแนะนำและนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมสำหรับใช้งานจริง

2.การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability)

โดยการนำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุดไปทำการทดสอบกับผู้บริโภค เพื่อนำคำตอบที่ได้มาหาค่าความเชื่อถือได้(Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ตามสูตรของ Cronbach ดังนี้

สูตรของ Cronbach

$$\alpha = \frac{k}{(K-1)} \left[\frac{1 - \sum v_i}{v_t} \right]$$

เมื่อ	α	คือ ความเชื่อถือได้
	k	คือ จำนวนข้อคำถาม
	v_i	คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	v_t	คือ ค่าความผันแปรของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามส่วนที่ 2 ภาพลักษณ์ตราสินค้าที่ขยายจากบริษัท สิงห์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด จำนวน 3 ชนิด เปรียบเทียบกับภาพลักษณ์ของตราสินค้าคู่แข่ง

ภาพลักษณ์โซดาสิงห์	มีค่า $\alpha = 0.86$
ภาพลักษณ์โซดาช้าง	มีค่า $\alpha = 0.83$
ภาพลักษณ์น้ำดื่มสิงห์	มีค่า $\alpha = 0.81$
ภาพลักษณ์น้ำดื่มช้าง	มีค่า $\alpha = 0.88$
ภาพลักษณ์เสื้อผ้าสิงห์ไลฟ์	มีค่า $\alpha = 0.90$
ภาพลักษณ์เสื้อผ้าเกรย์ฮาวด์	มีค่า $\alpha = 0.91$

แบบสอบถามส่วนที่ 3 ภาพลักษณ์รวมตราสินค้าสิงห์ มีค่า $\alpha = 0.83$

แบบสอบถามส่วนที่ 4 ภาพลักษณ์ของบริษัท สิงห์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด มีค่า $\alpha = 0.80$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จาก 8 เขตที่เลือกไว้ เขตละ 50 คน

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากเก็บข้อมูลภาคสนามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะประมวลผลข้อมูล เพื่อนำผลที่ได้ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ ประมวลผล และนำเสนอข้อมูล

หลังการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยผู้วิจัยทำการลงรหัสข้อมูล (Coding) และประมวลผลข้อมูลเหล่านั้นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences/for Windows) ในการคำนวณหาสถิติต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัย และนำเสนอด้วยการการแจกแจงความถี่ (Frequency) แสดงค่าร้อยละ (Percentage) และ ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ตาม สมมติฐานข้อที่ 1-4